

Juuret Keski-Suomessa

Eteläafrikkalainen Johan Botha villitsee Savonlinnan oopperayleisön. Jari Hämäläinen johtaa Kuopion kaupunginorkesteria.

”On vaikea kuvitella sivistysvaltiota ilman oopperaa”

Savonlinnaan lisää kansainvälisyyttä ja jotain ihan uutta

Kun Jari Hämäläinen valittiin Savonlinnan oopperajuhlien taiteelliseksi johtajaksi Helsingin Sanomat kirjoitti vuonna 2006: ”Jos Raimo Sirkkiä on Suomen tunnetuimpia tenoreita, niin Jari Hämäläinen on Suomessa tuntemattomimpia suomalaikapellimestareita.” Sirkkiä väistyi, Hämäläinen astui tilalle. Tänä oopperaväki uskoo ja vannoo Jari Hämäläisen nimeen.

Jari Hämäläinen on ilmoittanut tavoitteekseen tehdä oopperajuhlat entistä kiinnostavammaksi myös keskieuropalaisille ja kansainvälistää niitä.

– Toisaalta Savonlinna on jo nyt kansainvälisesti hyvin tunnettu. Festivaalia seurataan ammattipiireissä tarkasti ja Savonlinna voi olla nuorille taiteilijoille tärkeä ponnahduslauta, sanoo Jari Hämäläinen.

Hämäläinen on juuri päättänyt koelaulutapahtuman New Yorkissa. Sirkkiäille ammattipiireissä Savonlinna arvostetaan neljän merkittävimmän oopperajuhlan kärkikaartiin. Myös

oopperan kuoron on kiinnostusta harrastelijoiden ja musiikin opiskelijoiden keskuudessa. Ammattimaista kuoroa pidetään yhtenä maailman parhaimmista festivaalikuoroista.

Nettityhteisö oopperan tekoon

Vuonna 2008 aloittanut uusi johtaja ei unohda suomalaisuutta ja tekee myös uusia avauksia.

– Vuonna 2012 tulee ohjelmistoon uusi suomalainen produktio, *La Fenice*. Sen on säveltänyt Kimmo Hakala, ja esityksen ohjaa Vilppu Kiljunen. Samalle vuodelle kaavillaan kantaesityksenä yhteisöoopperaa, jossa nettityhteisö rakentaa uutta oopperaa. Tällaista on kokeiltu elokuvamaailmassa, mutta ei koskaan oopperassa.

Lama kuristaa

Ooppera on kallis taiteenlaji. Lama ravistelee oopperoiden toimintaa joka puolella maailmaa. Saksassa ja Ranskassa oopperan asema on edelleen vahva, mutta Yhdysvalloissa on nähty jo konkurseja.

– Kaikki on kiinni ihmisten ja yleisön kiinnostuksesta ja sen ylläpitämisestä. tietää Jari Hämäläinen.

Savonlinnan rahoituksesta peräti 70 prosenttia katetaan lipputulolla, se on kansainvälisestikin korkea prosenttiosuus. Loput katetaan sponsori- tuloilla sekä valtion että Savonlinnan kaupungin avustuksilla.

– Tällainen rakenne pitää järjestäjät pirteänä, naurahtaa Hämäläinen.

Tarvitaanko oopperaa tänään?

– On vaikea kuvitella sivistysvaltiota ilman oopperaa, pohtii Jari Hämäläinen.

Aina matkalla

Jari Hämäläinen valmistui Sibelius-Akatemiasta vuonna 1989, ja hän aloitti valmistuttuaan Suomen kansallisoopperassa. Vuodesta 1990 hän on työskennellyt Saksassa pianistina, kuoromestarina ja kapellimestarina. Vuodesta 1997 lähtien hän on toiminut Pforzheimin oopperan

ylikapellimestarina ja vuodesta 2003 lähtien oopperan johtajana.

Kapellimestarin työt vievät Jari Hämäläistä koko ajan ympäri maailmaa. Viime aikojen isoja töitä ovat olleet muun muassa Puccinin *Tosca* Genovassa, Verdin *Macbeth* Pekingissä, Wagnerin *Valkyyria* Hawajilla ja Mozartin *Taikahuilu* Hong Kongissa ja Pekingissä.

Jari Hämäläinen ehtii kotiin Stuttgartin lähelle aika harvoin. Kotona odottavat vaimo ja kaksi lasta. Oopperamies laskee, että oli viime vuonna pois kotoa kahdeksan kuukautta. Työ on raskasta, mutta palkitsevaa,

– Lennot ovat pitkiä. Siinä on hyvin aikaa syventyä partituureihin.

Ja jos aikaa jää Jari Hämäläinen suuntaa matkansa Keski-Suomeen, Viitasaarelle. Isovanhempien talo Vuorilahdella on ollut vuosia tärkeä vapaa-ajan viettopaikka.

– Kun matka kääntyy Viitasaaren suuntaan, niin Keski-Suomen murrekin lähtee nopeasti käyntiin.

TEKSTI:
RISTO KORHONEN

KUVAT:
SAVONLINNAN OOPPERA-
JUHLAT, TIEDOTUS

Oopperajuhlilla Mefistofeleen ohjannut Dieter Kaegi (vas.) neuvonpidossa juhlien taiteellisen johtajan kanssa.